

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

1. W dniu 30 listopada 2021 roku (data nadania przesyłki) M. Ż. (1) wniosła do tutejszego Sądu wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po swoim ojcu - A. D. S. Z., zmarłym w dniu 27 października 2021 roku w W.. Wniosek zawierał żądanie nabycia spadku na rzecz wnioskodawczyni oraz E. Z. – żony spadkodawcy, w częściach równych (po 1/2) na podstawie testamentu notarialnego z dnia 12 października 2016 roku (Rep. A (...)) sporządzonego przez notariusza H. G. w Kancelarii Notarialnej przy Al. (...) II 70 lok. 5.

2. W odpowiedzi na wniosek o stwierdzenie nabycia spadku uczestniczka E. Z., dzieląc żądania zawarte w piśmie wnioskodawczyni inicjującym postępowanie, wniosła, aby spadek po A. D. S. Z. został na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego w dniu 12 października 2016 roku (Rep. A (...)) przez notariusza H. G. w Kancelarii Notarialnej przy Al. (...) II 70 lok. 5 nabyty po 1/2 przez nią oraz córkę spadkodawcy – M. Ż. (1).

3. Do zamknięcia rozprawy zarówno stanowisko wnioskodawczyni jak i uczestniczki pozostały bez zmian.

Ustalenia faktyczne

4. A. D. S. Z. był synem K. Z. i M. K. z domu Ż.. Urodził się (...) w L., a zmarł 27 października 2021 roku w W.. Przed śmiercią zamieszkiwał w W. przy ul. (...).

(akt zgonu, k. 7; ponadto zeznania wnioskodawczyni i uczestniczki, k. 59v)

5. Z małżeństwa z E. Z. (wcześniej F.), nazwisko rodowe B., nie posiadał dzieci, była ona jego czwartą żoną, pobrali się 30 grudnia 2000 roku. A. D. S. Z. z jednego z poprzednich związków posiadał córkę – wnioskodawczynię M. Ż. (2) z domu Z. urodzoną dnia (...). Innych dzieci, czy to pozamałżeńskich, czy przysposobionych nie posiadał.

(odpisy skrócone aktu zgonu, k. 7; odpis skrócony aktu małżeństwa spadkodawcy, k. 8; odpis skrócony aktu małżeństwa wnioskodawczyni, k. 9; zapewnienia spadkowe, k. 59-59verte)

6. W dniu 14 listopada 2000 roku przez notariuszem W. L., w Kancelarii Notarialnej w W. przy Al. (...) II 70 m. 5 został sporządzony pierwszy testament, na mocy którego A. D. S. Z. powołał do całego spadku córkę M. Ż. (2) z domu Z.. Na mocy niniejszego testamentu A. D. S. Z. uczynił zapis na rzecz, wtedy jeszcze przyszłej, żony E. F. polegający na prawie nieodpłatnego i dożywotniego zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym nr (...), przy ul. (...) w W..

(kopia wypisu aktu notarialnego, k. 43)

7. A. D. S. Z. dnia 17 marca 2009 roku przed notariuszem W. L., w Kancelarii Notarialnej przy Al. (...) II 70 m. 5 sporządził kolejny testament. Testamentem tym D. Z. odwołał wszystkie dotychczasowe testamety i do całego spadku powołał żonę E. Z., wydziedziczając przy tym córkę M. Ż. (1). W testamencie tym zawarte zostało ponadto polecenie, zgodnie z którym w przypadku sprzedaży przez E. Z. lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. połowa ceny uzyskanej ze sprzedaży ma zostać przekazana na rzecz K. Ż., będącego wnukiem A. D. S. Z..

(kopia odpisu aktu notarialnego, k. 90-90verte)

8. A. D. S. Z. w dniu 12 października 2016 roku sporządził przed notariuszem H. G. w Kancelarii Notarialnej w W. przy Al. (...) II nr 70 lok. 5 ostatni testament. Za pomocą tego rozporządzenia na wypadek śmierci A. D. S. Z. oświadczył, że odwołuje wszystkie dotychczasowe testamety, a do całości testamentu powołuje swoją żonę E. Z. i córkę M. Ż. (1) po 1/2 części każdą z nich.

(kopia wypisu aktu notarialnego, k. 10-10verte)

9. A. D. S. Z. pomimo chorób natury fizycznej (leczył się kardiologicznie, zmarł na skutek udaru) do końca życia pozostawał w pełnej świadomości umysłowej, nie chorował na demencję. Samodzielnie podejmował decyzje dotyczące jego osoby.

(fakt bezsporny, zeznania wnioskodawczyni i uczestniczki k. 59v-60)

10. Na rozprawie w dniu 7 lipca 2022 roku zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestniczka złożyły tożsame zapewnienie spadkowe.

(protokół z rozprawy, k. 59-60)

11. Na rozprawie w dniu 25 października 2022 roku zostały otwarte i ogłoszone wszystkie testamenty notarialne A. D. S. Z., zmarłego w dniu 27 października 2021 roku w W., sporządzone w dniach: 14 listopada 2000 roku (nr Rep. A nr (...)); 17 marca 2009 roku (nr Rep. A (...)) i 12 października 2016 r. (nr Rep. A nr (...)). Zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestniczka postępowania podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

(protokoły otwarcia i ogłoszenia testamentów notarialnych, k. 98-100; protokół rozprawy, k. 101)

Ocena dowodów

12. Stan faktyczny został ustalony na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów, z czego istotną część stanowiły odpisy dokumentów dotyczących spadkodawcy, wnioskodawczyni i uczestniczki (odpis aktu zgonu, odpisy aktu małżeństwa) oraz wypisy aktów notarialnych (Rep. A nr (...); Rep. A nr (...); z kolei Rep. A nr (...) ma formę odpisu oryginału), w których zawarto treści testamentów A. D. S. Z.. Nie budziły one wątpliwości Sądu co do swojej autentyczności, a ich treść nie nasuwała zastrzeżeń. Wnioskodawczyni jak i uczestniczka postępowania również nie kwestionowały autentyczności i wiarygodności tych dokumentów.

13. Stan faktyczny w tej sprawie Sąd ustalił także na podstawie zapewnień spadkowych i zeznań wnioskodawczyni oraz uczestniczki złożonych w sprawie. Ich treść korespondowała z treścią dokumentów załączonych do akt sprawy. Złożone zapewnienia spadkowe i zeznania Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Sąd nie widział również podstaw do wątpliwości w zeznania wnioskodawczyni i uczestniczki co do stanu zdrowia spadkodawcy i jego zdolności do sporządzenia testamentu.

Ocena prawna

14. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po A. D. S. Z. musiał doprowadzić do stwierdzenia, że spadek po nim nabyły spadkobiercy testamentowe - córka M. Ż. (1) oraz żona E. Z. po 1/2 części każda z nich. Sąd w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku jest związany wnioskiem tylko co do osoby spadkodawcy (w tej sprawie – A. D. S. Z.), prawnych spadkobierców musi ustalić w oparciu o zgromadzone dowody i przepisy obowiązującego prawa.

Powołanie do spadku z testamentu, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

15. Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. (ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny) źródło powołania do spadku stanowić może ustawa bądź testament. Dziedziczenie ustawowe następuje tylko wówczas, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (art. 926 § 2 k.c.). W myśl art. 959 k.c. spadkodawca może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób. Spadkobierca ma możliwość wyboru kilku form, w jakich może wyrazić swą ostatnią wolę, w tym m.in. poprzez sporządzenie testamentu w formie aktu notarialnego (art. 950 k.c.). To oznacza, że Sąd ustalając spadkobierców musi opierać się w pierwszej kolejności na ważnym testamencie sporządzonym przez zmarłego (spadkodawcę). W drugiej kolejności, gdyby testamentu nie sporządzono albo byłby on nieważny, Sąd ustala spadkobierców na podstawie przepisów o dziedziczeniu ustawowym.

16. W tej sprawie dziedziczenie po zmarłym A. D. S. Z. następowało na podstawie testamentu i było tożsame z dziedziczeniem ustawowym. Z ustaleń Sądu wynika, że spadkodawca A. D. S. Z. sporządził trzy testamenty notarialne, wszystkie sporządzone były w Kancelarii Notarialnej przy Al. (...) II 70 lok. 5 w W., dwa pierwsze przed notariuszem W. L., a ostatni przed notariusz H. G.. W niniejszej sprawie spadek został stwierdzony na podstawie ostatniego z testamentów, tj. testamentu notarialnego z dnia 12 października 2016 roku. Treść tego testamentu zawierała oświadczenie o następującej treści „§ 1 A. Z. oświadczył, że odwołuje wszystkie dotychczasowe testamenty. § 2 A. Z. oświadczył, że do całego spadku powołuje: żonę E. Z. i córkę M. Ż. (1), po 1/2 (jednej drugiej) części każdą z nich (...)”. Testament ten został sporządzony w ważny sposób – żaden z dowodów nie wskazywał, aby w 2016 roku, ani kiedykolwiek wcześniej, A. D. S. Z. nie był w stanie samodzielnie podejmować decyzji i wyrażać woli z powodu wieku, starości albo choroby.

17. Powyższe oświadczenie woli złożone przez A. D. S. Z. jako spadkodawcę należy rozumieć w ten sposób, iż jako swoich spadkobierców (osoby, które będą dziedziczyć po nim) ustanawia jednocześnie swoją żonę – E. Z. i swoją córkę – M. Ż. (1) w częściach równych, co oznacza, że każda ze spadkobierczyń otrzyma identyczny udział w spadku.

18. Zgodnie z art. 943 k.c., spadkodawca może w każdej chwili odwołać zarówno cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia. W myśl art. 946 k.c. odwołanie testamentu może nastąpić bądź w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień.

19. A. D. S. Z. w testamentach z 2009 i 2016 r. wyraźnie i jednoznacznie wskazał, że odwołuje poprzednio sporządzone testamenty. Z tego względu nie budzi wątpliwości, że testamenty z 2000 i 2009 r. nie mogły mieć wpływu na ustalenie kręgu spadkobierców w sprawie, a jedyną podstawą dziedziczenia po spadkodawcy był ostatni testament, z 2016 r.

Podsumowanie

20. W niniejszej sprawie nie istniał spór między wnioskodawczynią a uczestniczką. Żądania zawarte w ich pismach były tożsame. Zarówno wnioskodawczyni jak i uczestniczka nie kwestionowały ważności i autentyczności żadnego z załączonych do akt testamentów. Obie potwierdziły, że w chwili sporządzania ostatniego z testamentów, tj. w dniu 12 października 2016 roku spadkodawca A. D. S. Z. był człowiekiem świadomym, w pełni samodzielnie podejmującym dotyczące go decyzje.

Koszty postępowania

21. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., ustalając, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. W ocenie Sądu w sprawie niniejszej nie zachodziła podstawa, aby odejść od wspomnianej zasady i włożyć tylko na jednego z uczestników koszty postępowania.

Zarządzenie: (...)